

MØTEDOKUMENTER

Forskningsutvalget

28.08.2024

UNIVERSITETET I BERGEN

**Forsknings- og innovasjonsavdelingen
August 2024**

V1 publisert 21. august 2024

V2 publisert 29. august 2024. korrigerer av utlysningdato for språksenter, presisering av mulige endringer i uttelling for utlysninger 2023, mindre språkfeil

Møte i Universitetets forskningsutvalg

28. august 2024

12:30 – 15:30

Styrerommet, Muséplassen 1

Saksliste

I. Godkjenning av innkalling og saksliste

II. Referat: [FU-møte 19. juni](#)

III. Saker

Saker

FU 26/24	O	Orientering om prioriteringer i universitetsledelsen høst 2024. Muntlig orientering på møtet
FU 27/24	D	Aktiviteter på fakultetene og innspill til saker/prioriteringer for FU høst 24/vår 25. Fakultetene orienterer muntlig
FU 28/24	D	Innspill til EUs 10. rammeprogram for forskning og innovasjon (FP10). Saksforelegg
FU 29/24	O	Tiltak for styrket deltakelse på eksterntfinansierte forskningsarenaer - arbeidsgruppe. Saksforelegg , vedlegg (mandat)
FU 30/24	O	Ekstern finansiering – status for søknadsprosesser Saksforelegg
FU 31/24	O	Evaluerer biovitenskap og naturvitenskap Saksforelegg
FU 32/24	O	Forskningsetisk dag 4. oktober Saksforelegg
FU 33/24	O	Handlingsplan for forskerutdanning – forlengelse Saksforelegg Eventuelt

D: Drøftingssak, O: Orienteringssak

Referat fra møte i Universitetets forskningsutvalg

Onsdag 19.06.2024

12:30– 15:30

Styrommet, Muséplassen 1

Til stede: Benedicte Carlsen (leder), Ole Th. Hjortland, Øyvind Frette, Siri Gloppen, Nils Anfinset, Ragna Aarli, Maria-Carme Torras-Calvo, Alexander Sæbøe Svendsen, Marit Bakke, Karsten Specht, Frode Thorsen (for Jostein Gundersen), Svein Isungset Støve (for Øystein Monsen)

Fra administrasjonen: Alette Mykkeltvedt, Birgit Falch, Bjug Bøyum, Yngve Brynjulfsen, Vivil Haraldsen

Forfall: Jostein Gundersen, Øystein Monsen

Saksliste: Det var ingen kommentarer til møteinnkalling. Det ble uttrykt ønske om at prodekanene fikk drøfte KI-sentre i et eget møte utenom FU. NFR har signalisert tilbakemelding på skisser i midten av august, det tas sikte på å innkalle så fort som mulig etter det.

To saker ble meldt til eventuelt.

Referat: [Referat](#) ble sirkulert for innspill i etterkant av FU-møtet 8. mai. Det ble gitt innspill til rettinger til sak 10/24. Publisert referat er korrigert.

	Sak
FU 20/24	<p>Tiltak for styrket finansiering av forskning ved UiB</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider.</p> <p>Utvalget drøftet formålet med prosjektet og hvordan universitetsstyret kunne involveres. Siktemålet er å utarbeide rapport som legges fram for styret, som beskriver mulige tiltak og erfaringer ved fakultetene. På det nåværende tidspunkt er det ikke fastslått hvordan styret skal behandle saken.</p> <p>Det ble advart mot å legge for stor rapporteringsbyrde på organisasjonen i kartleggingsfasen, og anbefalt å gjøre nytte av eksisterende informasjon og kompetansen i arbeidsgruppen. Det ble foreslått å ta opp økonomi som et tema. Kompetanse på dette kan hentes fra universitetets analysegruppe.</p>
FU 21/24	<p>Ph.d utdanningsmelding 2023</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider.</p> <p>Følgende moment ble kommentert:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mål på gjennomføring – behov for nyanserte framstillinger• Norskkompetanse - avveining mot andre mål som mobilitet, kvalifisering til faste stillinger, og omfang av krav i phd-utdanningen• Mindre omarbeiding vs underkjenning <p>Det ble påpekt at handlingsplan for Ph.d-utdanningen går ut i 2024, og uttrykt ønske om at utvalget ble forelagt sak om oppfølging til høsten. Det skal gjennomføres</p>

	dialogmøter om forskerutdanningen i høstsemesteret 2024, og handlingsplanen kan være tema her.
FU 22/24	<p>ERC ambisjonsmål</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider.</p> <p>Det ble gitt positive tilbakemeldinger på prosessen. Fakultetene har gode oversikter over søknadsarbeid til nærstående frister, mens anslag på lengre sikt er usikre. Det ble kommentert at søknadsstøtte på fakultetene må balanseres mot andre virkemidler som FRIPRO, og kan være krevende kapasitetsmessig</p>
FU 23/24	<p>ERA tiltak ved UiB</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten.</p> <p>Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p>
FU 24/24	<p>Publiseringsindikatoren – innstilling fra nasjonalt publiseringsutvalg</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider.</p> <p>Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p>
FU 25/24	<p>KI-sentre: skissefrist</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p>
	<p>Eventuelt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvalget ble minnet om ERC konferanse 26 juni • Utvalget ble informert om Research Matters, en kampanje for å øke forskningsinvesteringene i EU, der UiB har en pådriverrolle: https://research-matters.eu/

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 28.08.2024
FU-sak: 28/24		Arkivsaknr.:

Innspill til EUs 10. rammeprogram for forskning og innovasjon (FP10).

Bakgrunn

EUs neste rammeprogram for forskning og innovasjon, foreløpig kalt FP10, skal etter planen starte 1. januar 2028, og prosessen med å planlegge FP10 er i gang i EU. I november 2023 utnevnte EU-kommisjonen [en ekspertgruppe](#) (Heitor-gruppen), som skal gi innspill til midtveisevalueringen av Horizon Europe og til utformingen av FP10 i en rapport som skal legges frem i oktober 2024.¹ Midtveisevalueringen av Horizon Europe, som også vil gi føringer for neste rammeprogram, skal være klar tidlig i 2025.

I løpet av 2024 er det publisert mange posisjonsnotater med anbefalinger om FP10, både av universiteter, nettverksorganisasjoner, medlemsland m.fl.

Norges innspill om FP10 ble oversendt Kommisjonen 20. juni, og medlemslandenes samlede "Opinion", i en [rapport fra ERAC](#) (European Research Area and Innovation Committee), ble vedtatt 26. juni.

Som del av arbeidet med Norges innspill arrangerte Kunnskapsdepartementet en innspillskonferanse om FP10 i samarbeid med Forskningsrådet og Innovasjon Norge i Oslo i mars. UiB sendte et innspill i etterkant av konferansen.

Posisjonsnotat om FP10 fra UiB

Det jobbes nå med et posisjonsnotat om FP10 fra UiB. Dette tar utgangspunkt i tidligere innspill samt fakultetenes innspill om prioriterte forskningstema. Dette ferdigstilles høsten 2024.

Dette er et særlig godt tidspunkt for å gi innspill om FP10:

- På bakgrunn av publiserte posisjonsnotater og diskusjon i relevante medier og fora har vi oversikt over de viktigste diskusjonstemaene og synspunkter og argumenter hos ulike aktører.
- Heitor-gruppen har invitert stakeholder-institusjoner til å innspill til deres arbeid, og vil være en relevant mottaker i tillegg til Kommisjonen.

¹ Gruppen har 15 medlemmer som representerer ulike interessentgrupper og ledes av Manuel Heitor, professor ved Technical University of Lisbon og tidligere vitenskaps- og utdanningsminister i Portugal.

- Det var valg til EU-parlamentet i juni, og det ble i juli klart at Ursula von der Leyen fortsetter som leder av EU-kommisjonen. Nye Kommissærer skal gjennomgå høringer i løpet av høsten, og ny Kommisjon vil være i funksjon i desember 2024.
- Diskusjonen om FP10 vil være et viktig tema for det nye EU-parlamentet og den nye kommisjonen.
- I de [politiske retningslinjene for 2024-2029 for den nye EU-kommisjonen](#) peker Ursula von der Leyen på forskning og innovasjon som avgjørende for Europas konkurransevne og oppfordret til «å plassere F&I i hjertet av vår økonomi». Hun slår fast at EU skal øke finansieringen av forskning for å styrke strategisk prioriterte områder, grunnleggende forskning, disruptiv innovasjon og fremragende vitenskap, og legger til at for å oppnå dette vil de utvide ERC og EIC.

Et utkast til posisjonsnotat fra UiB om FP10 legges frem for drøfting i Forskningsutvalget.

Prosess for arbeidet med UiBs posisjonsnotat:

- Utkast til posisjonsnotat sendes Forskningsutvalgets medlemmer på e-post den 26. august.
- Utkastet diskuteres på Forskningsutvalgets møte 28. august.
- Skriftlige innspill til utkastet kan om ønskelig sendes Forsknings- og innovasjonsavdelingen i etterkant av møtet **innen 9. september**.

Rektoratet ferdigstiller posisjonsnotatet i samarbeid med Forsknings- og innovasjonsavdelingen i løpet av september.

Spørsmål til diskusjon:

- Er det kommentarer til den overordnede strukturen i utkastet til posisjonsnotat?
- Er det kommentarer til punktene som er fremhevet som Key messages, er det punkter som mangler, eller bør utgå?
- Er det ellers punkter som savnes, eller punkter som bør utdypes?

Ettersendes:

Forberedelser til EUs 10. rammeprogram for forskning og innovasjon (FP10) – oppsummering av diskusjoner og synspunkter i Europa vår/sommer 2024

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 28.08.2024
FU-sak: 29/24		Arkivsaknr.:

Tiltak for styrket deltakelse på eksterntfinansierte forskningsarenaer - arbeidsgruppe

Bakgrunn

Forskningsutvalget tok våren 2024 initiativ til et prosjekt for styrking av forskningsfinansiering ved UiB. Utkast til mandat for prosjektet, og oppnevning av arbeidsgruppe, har vært lagt fram for Forskningsutvalget i sak [10/24](#) og [20/24](#). Endelig mandat og oppnevningbrev fra universitetsledelsen er vedlagt denne saken.

Arbeidsgruppen hadde sitt første møte 2 juni. I løpet av sommeren er det arbeidet med planer for arbeidet og tilrettelegging av bakgrunnsdata til kunnskapsgrunnlag. Kunnskapsgrunnlaget vil i stor grad baseres på dialog og møter med nøkkelpersoner:

- Arbeidsgruppens andre møte er avholdt 21. august. Her har arbeidsgruppen bidratt med egne erfaringer fra søknadsprosesser, og vurderinger av forhold knyttet til motivasjon og suksessfaktorer.
- Den 23. august skal det avholdes en workshop blant forskningsrådgivere på fakultet og institutt. Tema er instituttenes arbeid for å styrke eksterntfinansiering i søknadsfasen.
- 14. september vil dette også være tema på instituttledersamling for alle fakultetene.

Innspill fra arbeidsgruppen, forskningsrådgivere og instituttledere vil oppsummeres og legges fram for FU. Videre i høst er det planlagt møter månedlig i arbeidsgruppen. Siktemålet er å legge fram sak for universitetsstyret i løpet av vårsemesteret.

Saken legges fram for forskningsutvalget til orientering.

Vedlegg: Endelig mandat for arbeidsgruppen og FU.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinske fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Fakultet for kunst, musikk og design
Universitetsmuseet

Referanse

2024/7650-BJUB

Dato

13.06.2024

Tiltak for styrket deltakelse på eksternfinansierte forskningsarenaer - Mandat og oppnevning av arbeidsgruppe

UiB skal flytte kunnskapsgrensene og bidra til en bærekraftig og demokratisk framtid gjennom sterk forskning i og på tvers av disiplinene over en stor faglig bredde. Våre strategiske ambisjoner frem mot 2030 innebærer at vi skal styrke oss som internasjonalt forskningsuniversitet med langsiktig og nysgjerrighets drevet forskning, utvikle fremragende forskningsmiljøer og bygge flere miljøer som er internasjonalt ledende. Den grunnleggende forskningen i fagmiljøene danner basis for vår forskningsaktivitet og samfunnets kunnskapsberedskap.

Universitetets fagmiljøer er avhengig av god finansiering og internasjonalt samarbeid for å ivareta strategiens mål om forskning på høyt, internasjonalt nivå. Flere forhold gjør at det nå er behov for særlig oppmerksomhet for å kunne oppnå tilfredsstillende vilkår for forskningen ved UiB: reformer i sektoren, endret finansieringsmodell for UH-sektoren, signaler om svakere vekst i grunnbevilgningen og endringer i Forskningsrådets finansieringsordninger. Det er observert betydelig nasjonal og lokal nedgang i søknadsaktiviteten til forskerprosjekt i Forskningsrådet.

Universitetsledelsen ønsker derfor å få utarbeidet en rapport med anbefalinger av tiltak og virkemidler for styrket eksternfinansiert forskning. Formålet med rapporten er å vise frem gode praksiser og legge fram anbefalinger for universitetsstyret. Ansvar for prosjektet legges til Universitetets forskningsutvalg, som vil fungere som styringsgruppe. Prosjektet koordineres av Forsknings- og innovasjonsavdelingen. Det oppnevnes en faglig arbeidsgruppe som skal bidra og gi faglige råd i prosessen.

Arbeidsgruppen består av følgende::

- Ragna Aarli, prodekan, Det juridiske fakultet (leder)
- Clive Bramham, Leder, Mohn Centre for the Brain, Institutt for biomedisin

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Universitetsledelsen
Telefon 55 58 20 00
Telefaks 55 58 96 43
post@uib.no

Postadresse
P.B. 7800
5020 BERGEN

Besøksadresse
Nygårdsgaten 5
Bergen

Saksbehandler
Bjug Olav Bøyum
55584979

- Marry-Anne Karlsen, førstemanuensis, (ERC StG), Institutt for sosialantropologi
- Nathalie Reuter, direktør, Computational Biology Unit (CBU), Kjemisk institutt
- Steinar Bøyum, instituttleder, Filosofi og førstesemesterstudier

Sekretariat: seksjonsleder Birgit Falch og seniorrådgiver Bjug Bøyum

Det forventes at sak med anbefalinger kan legges fram for Universitetsstyret våren 2025.
Mandat for Forskningsutvalget og arbeidsgruppens arbeid er vedlagt.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
rektor

Tore Tungodden
universitetsdirektør

Vedlegg: Mandat for forskningsutvalgets arbeid med styrket forskningsfinansiering

Forskningsutvalget har som oppgave å fremme råd til universitetsledelsen,.

Forskningsutvalget bes derfor foreslå tiltak knyttet til styrket eksternfinansiert forskning for universitetsstyret. Kvalitet skal være den viktigste rettesnoren for arbeidet. Universitetet gjennomførte i 2021 UiB FRAM som en evaluering av universitetets rammevilkår for forskning. Sammen med universitetets og fakultetenes strategier, og styrevedtak i forbindelse med inntektsfordelingsutvalget, vil dette arbeidet danne viktige rammer for arbeidet. Utvalget bør se til erfaringer fra andre universitet som har oppnådd særlig styrking av eksternfinansiert forskning over tid.

Universitetsledelsen gir derfor følgende mandat til Forskningsutvalget:

- Gi råd og anbefalinger til ledelse og universitetsstyre av tiltak for å nå UiBs strategiske mål om å styrke oss som internasjonalt forskningsuniversitet, gjennom å øke den eksterne forskningsfinansiering. Konkret skal utvalget vurdere tiltak for å mobilisere og øke tilslaget til følgende forskningsarenaer:
 1. Fremragende forskning på frie forskerdrevne arenaer. Pilar I i Horisont Europa, FRIPRO og forskerprosjekt for tidlig karriere-forskere.
 2. Arbeid for økt tilslag i tematiske og utfordringsdrevne utlysninger/finansieringsordninger. Pilar 2 i Horisont Europa.
- Utforme et kunnskapsgrunnlag der praksis hos sammenlignbare institusjoner inngår.
- Foreslå leveranser og tidsplan

Organisering, leveranser og tidsplan

Universitetsledelsen oppretter en egen arbeidsgruppe for prosjektet, med sekretariat i FIA. Forskningsutvalget opptre som styringsgruppe og er ansvarlig for fremdrift, kunnskapsgrunnlag og endelige rammer for råd og anbefalinger til universitetsledelsen.

- Hovedleveranse
 - Anbefalinger av tiltak på institusjons- og fakultetsnivå for styrket eksternfinansiert forskningsaktivitet 2025-2030
 - Sak til Universitetsstyret vår 2025
- Delleveranser
 - Tre saker for FU; del 1, 2 og så helheten til styresaken.
 - Løypemeldinger til universitetsledelsen
- Tidsplan:
 - Universitetsledelsen utformer mandat mai 2024
 - Konstituering av arbeidsgruppe juni 2024
 - Kunnskapsgrunnlag oktober 2024
 - Del 1 november, del 2 januar og helheten i februar (styresaken)
 - Første utkast til plan februar 2025
 - Sak i universitetsstyret før sommeren 2025
- Organisering:
 - Sekretariat: FIA
 - Arbeidsgruppe
 - Tre erfarne forskningsledere; HUMSAM, NATTEK, Livsvitenskap, herunder en instituttleder.
 - En ung forsker
 - Leder av arbeidsgruppen utnevnes fra FU
 - Leder av arbeidsgruppen presenterer gruppens arbeid i FU
 - Styringsgruppe: Forskningsutvalget i plenum

- Arbeidsform:
 - Arbeidsgruppen forbereder saker til hvert FU etter en overordnet plan
 - FU gir innspill til analyser og tiltak og beslutter oppfølging etter hvert møte
 - FU godkjenner delleveranser og endelig hovedleveranse.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 28.08.2024
FU-sak: 30/24		Arkivsaknr.:

Ekstern finansiering – status for søknadsprosesser

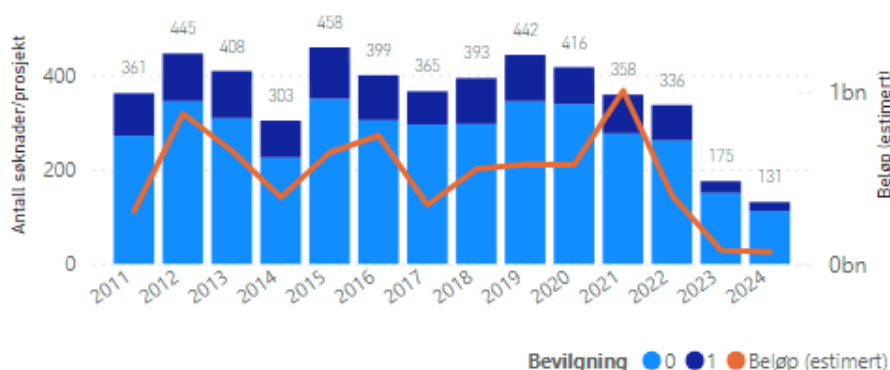
Bakgrunn

Forskningsutvalget orienteres jevnlig om status for søknader om ekstern finansiering, i tråd med utvalgets mandat. Notatet gir en oversikt over status for pågående søknadsprosesser og resultat i Forskningsrådet og Horisont Europa fram til august 2024.

Forskningsrådets utlysninger

Forskningsrådet står for rundt 45 prosent av UiBs eksterne forskningsfinansiering. I perioden 2018-2022 utgjorde FRIPRO rundt en tredjedel av forskningsmidlene, tematiske forskerprosjekt rundt 20 prosent og forskningssentre og forskningsinfrastruktur ca 25 prosent av de de tildelte midlene. Så langt i år har UiB sendt 131 søknader, og 19 UiB-forskere vunnet større og mindre kontrakter for rundt 70 millioner. Dette tilsvarer hele beløpet som så langt er oppnådd for prosjektforslag innsendt i unntaksåret 2023. Tallet kan endres når utlysningen av infrastrukturmidler i 2023 fordeles i september 2024.

NFR søknader og innvilgede prosjekt

Figur 1 søknader, tildelinger og tildelt beløp (estimert for innvilgede søknader 2024), Forskningsrådet 2011-2024

FRIPRO

Etter omleggingen av FRIPRO oktober 2023 er det sendt totalt 52 søknader per 20. august 2024, 49 av disse i 2024. 85 prosent av søknadene er fra MN- og MED-fakultetene, mens det fra forskningsrådets oversikter ikke kan identifiseres prosjektforslag fra SV, JUSS og KMD. Etter en forsiktig start i vårsemesteret, har søknadsaktiviteten økt i løpet av sommeren. 30

prosjektforslag har gått til utlysningen for erfarne forskere i 2024, 17 til tidlig karriere og to til mobilitetsstipend. Til sammenligning sendte UiB 45 søknader til unge forskertalent i 2023 og 52 i 2022. I 2022 ble det sendt 139 søknader til utlysningen for erfarne forskere.

Tabell 1 FRIPRO prosjektforslag 2024 (Forskningsrådets tall)

	HF	MED	MN	PSYK	Museum/andre	Total
januar		1	2	2		5
februar		1	2	4		7
mars			1	2		3
april		1		3		4
mai		2	1	2		5
juni				1		1
juli		1	3	4	1	9
august			10	4		15
Total		6	19	22	1	49

Forskningsrådets porteføljestyre for banebrytende forskning gjennomførte den første runden av tildelinger til FRIPRO etter nye kriterier i juni. Av 15 evaluerte søknader fremmet innen mars ble fire innvilget – to til erfarne forskere, en til tidlig karriere og et mobilitetsstipend. Alle søknader som fikk fem eller lavere på et av evalueringskriteriene (forskningside, kvalitet, virkninger, gjennomføring) fikk avslag. Den nye ordningen innebærer risiko for karantene på ett eller to år, med ulike kriterier for de ulike utlysningene¹.

Tabell 2 Avslag - karantene

	1 års karens + 0 års karantene	1 års karens + 1 års karantene	1 års karens + 2 års karantene	Totalt
Erfarne			3	3
Tidlig karriere		4		4
Mobilitet		2		2
Totalt	6	3	0	9

Tre søkere oppnådde ikke minstekravet og får et års karantene i tillegg til et års karenstid. Tre søknader fra januar til mars blir behandlet i neste runde.

Neste tildelingsrunde blir sannsynligvis i september (porteføljestyret har møte 4. september). Behandlingstid for søknadene er 2-8 måneder. Det kan antas at styret vil behandle søknader fremmet mellom april og mai, i tillegg til søknader som ikke ble besluttet i forrige runde. For UiB vil det innebære at ca 12 søknader blir vurdert i kommende runde. Det er signalisert ytterligere to runder i løpet av året (16. oktober og 4. desember).

UiB har noe lavere søknadsaktivitet enn UiO. Ved inngangen til august hadde Forskningsrådet registrert 25 UiB-søknader til behandling i FRIPRO, mot 63 fra UiO, 35 fra NTNU og 16 fra UiT. Det er usikkert om tallene inkluderer kvalifiserte søkere som ikke fikk finansiering i første runde.

¹ Erfarne forskere får ett års karantene for karaktersnitt mellom 5,75 og 3,5 og to år under dette, tidlig karriere får ett års karantene for karaktersnitt fra 4,5 til 1, mens mobilitetsstipend ikke omfattes av karanteneordninger. Alle avslag innebærer et års karenstid.

Tematiske utlysninger

Tematiske forskerprosjekt og kompetanse- og samarbeidsprosjekt (KSP) hadde søknadsfrister i mars og ble omtalt i [FU-sak 10/24](#). UiB fremmet 11 prosjektforslag til KSP og 45 til tematiske forskerprosjekt, herunder syv til tidlig karriere-utlysninger. De første resultatene av søknadsrundene ble publisert i juni, men ingen av UiBs forskerprosjekt ble behandlet da. To av KSP-prosjektene ble vurdert, hvorav et fikk finansiering.

UiB har relativt høy aktivitet knyttet til tematiske forskerprosjekt – bare UiO har flere (51 prosjektforslag under vurdering, NTNU 32). KSP-utlysningene har hatt større relevans for andre institusjoner. NTNU og NMBU har betydelig flere søknader enn UiB til denne ordningen, og også flere av forskningsinstituttene.

Resultater fra disse utlysningene er ventet i september.

Senterutlysninger og infrastruktur

Det er aktivitet knyttet til flere store utlysninger

Forskningsinfrastruktur: resultat av utlysningen 2023 er ventet i september. UiB fremmet 19 koordinatorsøknader.

SFI V: trinn 1 har søknadsfrist 18. september. Til FIA er det er meldt seks initiativ koordinert av UiB. Prosessen er omtalt i [IU-sak 11/24](#). Forskningsrådet vil invitere kvalifiserte prosjekt til full søknad i desember. Søknadsfrist for trinn to er ventet i mai-juni 2025. Ved forrige utlysning ble det sendt syv søknader til den første skissefristen, som var mindre forpliktende enn årets utlysning. Rammen i utlysningen er mer enn halvert, så færre sentre vil oppnå finansiering.

KI-sentre: Prosessen er sist omtalt i [FU-sak 25/24](#) og på prodekan-møte 19. august. Ni skisser ble sendt fra UiB innen fristen i juni. Initiativene fikk administrativ tilbakemelding på skissene 15 august. Fagmiljøene arbeider med å bearbeide søknadene etter tilbakemeldingene. Endelig frist for senter søknader er 15. januar.

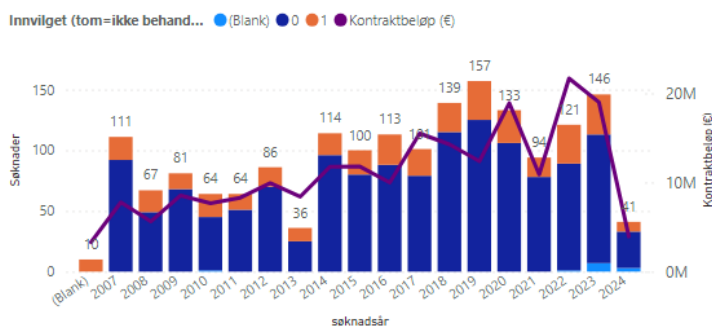
SFF: Forslag til prosess for UiB ble lagt fram for forskningsutvalget i [sak 17/24](#). Utlysningen publiseres våren 2025, og søknadsfrist for trinn 1 ventes i november 2025, jamfør Forskningsrådets [webinar](#) juni 2024.

Senter for norsk som fagspråk: Søknadsfrist 18. september.

Horisont Europa

Finansiering fra EU omfatter rundt 13 prosent av UiBs eksterne forskningsfinansiering. UiB har hatt en ujevn søknadsaktivitet og uttelling i EUs rammeprogram over de siste seks årene, men har hatt gjennomslag for flere store prosjekt basert på søknader fra 2022 og 2023.

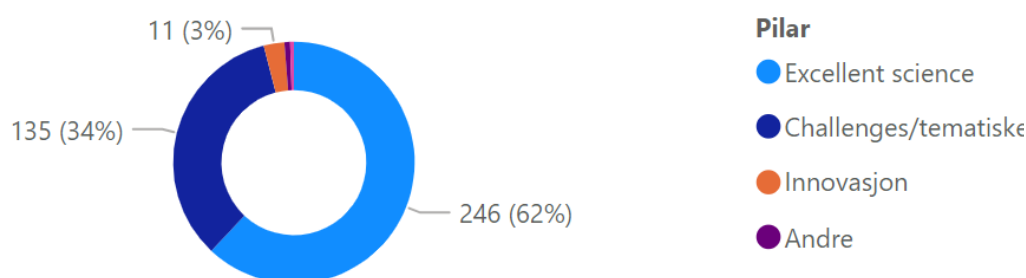
Søknader og innvilgede prosjekt, EU

Figur 2 Prosjektforslag og gjennomslag i EUs rammeprogram, etter søknadsår

Utvikling i EU-finansiert virksomhet er beskrevet i [FU-sak 2/24](#). Så langt i 2024 har søknadsaktiviteten vært lavere enn tidligere år. Dette skyldes blant annet at mange av de mest relevante utlysningene har frister i høstsemesteret.

Antall prosjekt etter del av rammeprogram

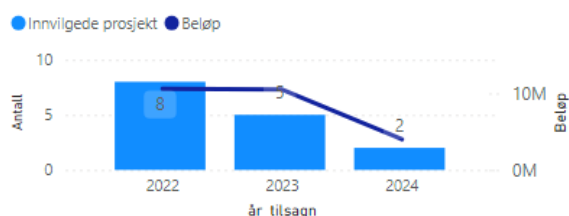

Figur 3 Søknadsaktivitet etter pilar, Horisont Europa

Excellent Science

Nærmere to tredjedeler av UiBs prosjektforslag i Horisont Europa er rettet mot pilaren for framragende forskning, og denne står for 73 prosent av oppnådd finansiering. Pilaren omfatter tre program: ERC, MSCA mobilitetsstipend og forskningsinfrastruktur.

Innvilgede etter årstall for tilsagn (decl...)

Figur 4 Bevilgninger fra ERC i Horisont Europa

ERC

For UiBs del står ERC både for den største søknadsaktiviteten og det største volumet av finansiering. Så langt i 2024 har UiB oppnådd to ERC basert på utlysningene i 2023: et

advanced grant til Jill Rettberg, LLE for prosjektet «AI STORIES - Narrative Archetypes for Artificial Intelligence», og et starting grant til Yan Li, Matematisk institutt for prosjektet «OceanCoupling: A breakthrough in the two-way coupling within a wave-current-atmosphere system». Rettbergs AdG er det første til UiB siden 2019.

Tabell 3 Søknader og gjennomslag i ERC 2021-2024

	Avslag	Tilsagn	Under behandling	Søknader totalt
HF	18	4	2	24
JUSS	1		1	2
MED	20	1	1	22
MN	39	8	3	50
MUSEUM	1			1
PSYK	6			6
SV	15	3		18
UIB	3	1		4
	103	17	7	127

Av pågående søknadsprosesser sendte UiB ti søknader til consolidator grants i desember 2023, fem av disse er gått videre til andre runde i søknadsprosessen og blir avgjort i høst. Det ble sendt fem søknader om synergy grants i 2023, og to av disse er nå i tredje runde av søknadsbehandlingen.

ERC-utlysningene for 2024 har søknadsfrister i høst. Til FIA er det meldt 12 søknader til advanced grants med frist 29. august, 26 søknader til starting grants med frist 15. oktober, og åtte søknader til synergy grants 6. november, til sammen 46 søknader. Dette vil være på nivå med 2023 (43 søknader). Tallene er ikke endelige, og omfatter ikke consolidator grants, som har utlysning i 2025.

Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA)

UiB skiller seg fra andre større norske universitet ved å ha en stor nedgang og relativt lavt søkertall til MSCA, jmf [FU-sak 2/24](#). Fram til mai 2024 hadde UiB fremmet 77 søknader i Horisont Europa, UiO 259, NTNU 285 og UiT 100. Det er særlig individuelle postdoktor-stipend (PF) som har lavere aktivitet ved UiB, mens søknaden til Doctoral networks (DN) har vært relativt høy og økende. I 2024 har UiB oppnådd finansiering på seks PF-søknader og fem DN-søknader, av de sistnevnte er to koordinert av UiB.

Søknadsfristen for PF i 2024 er 11. september. FIA har mottatt meldinger om 15 aktuelle søknader. DN har frist i november, her er det meldt inn fem søknader.

Forskningsinfrastruktur (INFRA)

UiB har hatt betydelig søknad og gjennomslag til infrastrukturutlysningene i Horisont Europa, og er blant de ti største aktørene i hele rammeprogrammet målt etter antall deltakelser. UiB har deltatt i 22 søknader, og fått tilslag på 17 – 14 på MN-fakultetet og tre på MED. Sommeren 2024 fikk UiB for første gang tilsagn på søknad som koordinator, i HEPI-prosjektet (Health Economics for Policy Impact) ved IGS, ledet av Bjarne Robbestad. Prosjektet vil bli finansiert

med 17mNOK (1,5mEuro) over tre år, og vil ha stor politisk betydning mellom EU og AU (Den afrikanske union). Kun to prosjekt totalt ble finansiert i denne utlysningen.

Tematiske utlysninger (Global Challenges)

UiB har hatt en jevn økning i søknad til utlysninger under Global Challenges-pilaren, fra 19 søknader i 2021 til 52 søknader i 2023. Så langt i 2024 deltar UiB i 29 søknader, og har fått tilsagn om finansiering på syv prosjektforslag. Dette er på nivå med totalt antall tildelinger i 2023. Alle fakultetene har hatt aktivitet i disse utlysningene.

Tabell 4 Søknader og gjennomslag i HE Global Challenges 2021-2024

	Avslag	Tilsagn	Under behandling	Søknader totalt
ADM		1		1
HF	4	1		5
JUSS	1			1
KMD		1		1
MED	38	5	1	44
MN	30	7		37
MUSEUM	3			3
PSYK	13	3	1	17
SV	18	7	1	26
	107	25	3	135

Historisk har UiB hatt lav deltakelse i koordinator-rolle. Også dette har økt over tid. I 2024 har UiB fått tilsagn på fire koordinatorprosjekt, fordelt likt på HF, MED, MN og PSYK.

Prosjekt	Ansvarlig	Institutt	Partnere	Tittel
BUTTERFLY	Jeroen van der Sluijs	SVT	23	Mainstreaming pollinator stewardship in view of cascading ecological, societal and economic impacts of
ENGAGED	Oddrun Samdal	HEMIL	7	Political and community engagement, trust and identity among European adolescents and emerging adults
CryptoTT	Kurt Hanevik	K2	4	A CRYPTOSPORIDIOSIS POINT-OF-CARE TEST-AND-TREAT STRATEGY IN CHILDREN WITH DIARRHOEA
HYDRA	Martin Fernø	IFT	9	Diagnostic Tools and Risk Protocols To Accelerate Underground Hydrogen Storage

KMD har i tillegg fått tilslag på et prosjekt innen musikkterapi, i samarbeid med Det psykologiske fakultet og ledet av NORCE.

Saken legges fram for forskningsutvalget til orientering

Korrigeringsdato 29.08.2024: utlysingsfrist for språksenter var satt til november, korrigeret til september. Det er presisert at uttelling for 2023-utlysningene vil kunne endres etter tildeling av forskningsinfrastruktur-midler i september 2024.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 28.08.2024
FU-sak: 31/24		Arkivsaknr.:

Forskningsrådet - evaluering av naturvitenskap og biovitenskap

Bakgrunn

Forskningsrådet gjennomfører jamnleg evalueringar av breie fagfelt. Evalueringane skal vere eit viktig verktøy for kvalitetsutvikling i fagmiljøa. Til grunn for evalueringane ligg eit [nasjonalt rammeverk](#) foreslått av eit regjeringsoppnemnd utval i 2021. Evalueringane skal vurdere fagfelta i eit internasjonalt perspektiv, vurdere status for forskingsområda på den enkelte institusjon og gje råd om oppfølging på nasjonalt og lokalt nivå. I 2024 ferdigstillast fire fagevalueringar: naturvitenskap, biovitenskap, medisin og helse, og matematikk, IKT og teknologi. Evalueringar av biovitenskap og naturvitenskap vart publisert i mars og april.

Naturvitenskap (EVALNAT)

Fagevaluering av naturvitenskap omfatta kjemi, fysikk og geofag, og vart lansert 5. april. Den nasjonale rapporten er tilgjengeleg på [Forskningsrådet sine nettsider](#).

[Evalueringsrapporten](#) som er utarbeidd av ein internasjonal komité av vitenskaplege ekspertar, gir ei evaluering på nasjonalt nivå av naturvitenskapleg forskning i Noreg og kjem med tilrådingar for faga si framtidige utvikling. I denne evalueringa er naturvitenskap definert som kjemi, fysikk og geofag. Ho byggjer på panelevalueringar av 115 forskargrupper, og evaluering av tilhøyrande 28 administrative einingar ved universitet/høgskular og forskingsinstitutt. Dei aktuelle naturfaga har vore viktige og mogleggjort mykje av Noregs industrielle utvikling og underbyggjer måten Noreg handterer utfordringar som klimaendringar, det grønne skiftet og strategiske materiale, ifølgje evalueringa. Evaluatørane meiner naturfaga gir enorme industrielle og vitenskaplege moglegheiter, dersom forskingssystemet har ein fleksibilitet til å kunne takle nye utfordringar.

Den nasjonale rapporten framhevar geovitenskapane som samla sett svært sterke internasjonalt, og byggjer på svært gode norske vitenskaplege tradisjonar. Fysikk og kjemi har gode fagmiljø, men færre fagmiljø er synleg internasjonalt.

Forbetring på tvers av naturvitenskapane krev investeringar i sterke og veksande fagområde av høg kvalitet og veloverveide avgjerder om kvar ein skal konsolidere seg utan å setje kjernekompetansen i fare. Det er behov for ein omfattande systemtilnærming til strategi og finansiering, spesielt innanfor enkelte disiplinær. Barrierar for endring, spesielt ved universiteta, inkluderer rigide styrings- og budsjetteringsmekanismar, og det er eit behov for å utvikle meir robuste forskings- og organisasjonsstrategiar, betre utnytting av menneskelege ressursar, og insentiv for endringar.

Medan naturvitenskapane i hovudsak er godt finansierte og det er eit godt nivå på institusjonell finansiering ved universiteta, er mange organisasjonar sterkt avhengige av eksterne forskingsmidlar. Nylege finansieringskutt ser ut til å ha undergrave forskarane si tillit, og har

skapt eit hinder for langsiktig planlegging. Låg suksessrate i finansieringa av forskarinitierte prosjekt skapar også usikkerheit.

Biovitskap (EVALBIOT)

EVALBIOT vart lansert 14. mars, og omfattar 22 forskingsadministrative einingar og 97 forskargrupper. Den nasjonale rapporten er tilgjengeleg på [Forskringsrådet sine nettsider](#), der finn ein også evalueringane av dei enkelte administrative einingar

Den nasjonale rapporten trekk fram tre hovudområde for norsk biovitskap:

- Fiskeri og akvakultur, der norsk forskning er verdsléiande,
- Økologi
- Mat og andre anvendingar

Forskargruppene vart vurdert etter tre kriterie: organisasjon, kvalitet og samfunnspåverknad (impact). Generelt scora universiteta høgare på kvalitet, medan instituttsektoren scora høgare på samfunnspåverknad.

På nasjonalt nivå var særleg god basisfinansiering og god infrastruktur trukke fram som styrkar ved fagområdet. Langsiktig finansiering av forskingsinfrastruktur, fråvere av strategi og aldrande forskarstab vart trukke fram som svakheter.

Ved UiB var [Institutt for biovitskap](#) , [Computational Biology Unit](#) (CBU) og [universitetsmuseet](#) omfatta. I den nasjonale rapporten vart universitetsmuseet sine samlingar og arbeid med DNA barcoding trukke fram i oversikta over særleg betydningsfulle impact cases. CBU vart trukke fram som eit av få døme på institusjonelle ordningar for verdfullt tverrfagleg samarbeid, og oppnådde ein svært positiv evaluering. Den tilknytta forskingsinfrastrukturen Elixir vart trukke fram som ein særleg viktig ressurs for forskning og internasjonalt samarbeid under COVID-19-pandemien.

Evalueringa gjev åtte anbefalingar for fagfeltet nasjonalt, sitert frå den nasjonale rapporten:

- Sørge for at alle administrative enheter har en strategi samt se på behovet for å koordinere strategiene på nasjonalt nivå.
- Skape retning, økt fokus og kritisk masse for å oppnå høy vitenskapelig kvalitet på biovitenskapelig forskning i UH og i instituttsektoren.
- Utvikle insentiver slik at basisfinansiering benyttes til økt innvilgelse på den internasjonale konkurransearenaen.
- Utvikle insentiver og programmer for å fremme samarbeid, nasjonalt og internasjonalt.
- Videreføre støtte til og optimalisere bruk nasjonal forskningsinfrastruktur .
- Utvikle insentiver og programmer for økt bruk av vitenskapelige resultater og øke økonomisk og samfunnsmessig påvirkning.
- Etablere tiltak for en sterkere talentpipeline som kombinerer norsk utdanning og internasjonal ansettelse.

- Opprettelse av vitenskapelige råd for ekstern gjennomgang, råd og bistand med å utvikle strategier.

Saka leggest fram for Forskingsutvalet til orientering.

29.08.2024: mindre endring

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 28.08.2024
FU-sak: 32/24		Arkivsaknr.:

Forskningsetisk dag ved UiB 4. oktober

Bakgrunn

Universitetet i Bergen skal fremme forståelsen av forskningsetikk og betydningen av forskningens integritet. «Økt vektlegging av forskningsetikk og redelighet i bredden av UiBs virksomhet», er et eget punkt i universitetets utviklingsavtale med kunnskapsdepartementet.

Et tiltak for oppfølging av strategien og utviklingsavtalens ambisjoner er å arrangere årlige samlinger for faglig ansatte, med fokus på forskningsetikk. Årets arrangement avholdes 4. oktober, og har vitenskapelig publisering og medforfatterskap som tema. Arrangementet har bidrag bl.a. fra Elsevier, UiO, HINN, NIFU og NESH, i tillegg til UiB.

Program for dagen er tilgjengelig på UiBs nettsider:

<https://www.uib.no/foransatte/171426/forskningsetisk-dag-p%C3%A5-uib>

Forskningsutvalgets medlemmer oppfordres til å delta.

Saken legges fram for Forskningsutvalget til orientering.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 19.06.2024
FU-sak: 33/24		Arkivsaknr.:

Handlingsplan for ph.d-utdanningen - videreføring

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtok i mai 2020 Handlingsplan for ph.d.-utdanning 2020 – 2024. Fem innsatsområder ble identifisert, og en rekke delmål og hovedaktiviteter har siden den gang blitt ivarettatt av fakultet og institutt under de ulike innsatsområdene. Enkelte fakultet har laget sine egne handlingsplaner med utgangspunkt i den sentrale. Handlingsplanen for ph.d.-utdanning har på sentralt nivå gitt retning og konkrete bestillinger på flere felter, hvor de mest fremtredende aktivitetene har vært innenfor systematisk kvalitetsarbeid, psykisk helse og karriereutvikling. Mye godt arbeid har blitt gjort i forvaltningen av ph.d.-utdanningen på alle nivå, og flere av delmålene har blitt oppnådd i løpet av virkeperioden.

Når vi nå nærmer oss slutten på handlingsplanens virkeperiode, er det naturlig å starte planleggingen av de strategiske målsetninger for ph.d.-utdanningen etter 2024. Samtidig nærmer vi oss også slutten på perioden for det sittende forskningsutvalget ved UiB, der vårsemesteret 2025 blir det siste. I lys av dette har universitetsledelsen valgt å utsette avgjørelsen om en eventuell ny handlingsplan for ph.d.-utdanningen til et nytt forskningsutvalg er på plass, høsten 2025.

Universitetsledelsen foreslår at fakultetene og instituttene fortsetter med det gode arbeidet som bygger på dagens versjon av handlingsplanen for ph.d.-utdanning, ut 2025.

Saken legges fram for forskningsutvalget til orientering.